

USNESENÍ

Krajský soud v Hradci Králové rozhodl samosoudkyní Mgr. Helenou Konečnou ve věci

žalobkyně: **S. D. M. A.**

proti

žalovanému: **Ministerstvo vnitra ČR**
Nad Štolou 3, Praha 7

v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 26. 11. 2021, č. j. OAM-454/ZA-ZA11-HA10-2021, ve věci mezinárodní ochrany,

takto:

- I. Žaloba se odmítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Žalobkyně se žalobou ze dne 14. 1. 2022 domáhala přezkoumání uvedeného rozhodnutí žalovaného podle části třetí hlavy druhé dílu prvního zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“). Tímto rozhodnutím jí žalovaný neudělil mezinárodní ochranu dle ustanovení § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“).
2. Žaloba však nemohla být projednána a musela být jako podaná opožděně odmítnuta z následujících důvodů.
3. Z listin založených v předloženém správním spise vyplývá, že žalovaný vyzval žalobkyni předvoláním ze dne 29. 11. 2021 k převzetí správního rozhodnutí na den 20. 12. 2021. Předvolání jí zaslal na jí nahlášenou adresu pro doručování po opuštění pobytového střediska na tzv. propustku (tj. Neratovice, Berty Pirunčíkové 293), kterou žalobkyně nahlásila pro dobu od 4. 10. 2021 do 30. 12. 2021 (viz č. listu 31 správního spisu). Na této adrese si žalobkyně i předtím v průběhu řízení o mezinárodní ochraně poštu přebírala (např. předvolání ze dne 4. 8. 2021 doručené jí dne 12. 8. 2021 - viz č. listu 19 správního spisu). Protože žalobkyně nebyla při doručování zmíněné písemnosti zastižena, byla jí dle záznamů provozovatele poštovních služeb zanechána výzva k vyzvednutí, zanecháno poučení (informace o jejím uložení 10 dnů) a zásilka byla dne 2. 12. 2021 připravena k vyzvednutí (viz č. listu 44 správního spisu). Žalobkyně si zásilku v úložní době nevyzvedla, proto byl poslední den úložní doby v souladu s ustanovením § 24 odst. 3 zákona o azylu dnem doručení. Dle údajů uvedených v úředním záznamu ze dne 20. 12. 2021 se žalobkyně k převzetí rozhodnutí ve věci v tento den nedostavila. Dle ustanovení § 24a odst. 2 a § 31a zákona o azylu tak rozhodnutí žalovaného nabylo právní moci dne 20. 12. 2021.

4. Dle ustanovení § 72 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), lze žalobu proti rozhodnutí správního orgánu podat do dvou měsíců poté, kdy bylo rozhodnutí žalobci oznámeno doručením písemného vyhotovení nebo jiným zákonem stanoveným způsobem, nestanoví-li zvláštní zákon lhůtu jinou. Tímto zvláštním zákonem je v tomto případě ustanovení § 32 odst. 1 zákona o azylu, dle něhož lze žalobu proti rozhodnutí ministerstva ve věci mezinárodní ochrany podat ve lhůtě 15 dnů ode dne doručení rozhodnutí. Zmeškání lhůty nelze prominout.
5. Dle ustanovení § 40 odst. 1 a 3 s. ř. s. lhůta stanovená tímto zákonem počíná běžet počátkem dne následujícího poté, kdy došlo ke skutečnosti určující její počátek. Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Podle ustanovení § 46 odst. 1 písm. b) s. ř. s. soud žalobu odmítne, byla-li podána předčasně nebo opožděně.
6. V projednávané věci byla žaloba ze dne 14. 1. 2022 téhož dne předána poštovní přepravě a soudu doručena dne 18. 1. 2022. Konec 15denní lhůty pro podání žaloby ve smyslu shora uvedeného ustanovení § 40 odst. 1 s. ř. s. připadl na den 4. 1. 2022 (pondělí), a to byl také poslední den pro podání žaloby v této věci soudu. Z uvedeného je tak zřejmé, že žaloba byla podána po zákonem stanovené lhůtě, a protože zmeškání lhůty nelze prominout, krajský soud musel žalobu dle ustanovení § 46 odst. 1 písm. b) s. ř. s. jako opožděnou odmítnout.
7. Nelze přisvědčit žalobkyni v názoru, že její žaloba není opožděná, podala-li ji ve lhůtě 15 dnů ode dne, kdy se o napadeném rozhodnutí skutečně dozvěděla, tedy ode dne 3. 1. 2022, což zdůvodnila tím, že jí na adresu propustky vyrozumění, že si má vyzvednout napadené správní rozhodnutí, nebylo doručeno, proto den nabytí právní moci rozhodnutí zjistila až dne 3. 1. 2022.
8. K tomu nutno uvést, že faktické seznámení se žalobkyně s napadeným rozhodnutím nemělo na okamžik jeho doručení žádný vliv. Zákon o azylu upravuje způsob doručování ve věcech mezinárodní ochrany zvláštním a komplexním způsobem, a to i v případě doručování písemností určených do vlastních rukou, tedy písemností (jako v tomto případě), jejichž způsob doručování je upraven v ustanovení § 24a zákona o azylu (viz shora).
9. Žalobkyně se s odkazem na judikaturu dovolává projednání její žaloby i z důvodu nutnosti respektovat zásadu non-refoulement. Ani v tomto ji nelze přisvědčit.
10. Příkaz označovaný za zásadu „non-refoulement“ je vykládán v návaznosti na článek 3 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (publikovaná jako sdělení Ministerstva zahraničních věcí pod č. 209/1992 Sb.) v tom směru, že uprchlíka nelze vrátit do země, kde by byl vystaven hrozbě mučení či nelidského a ponižujícího zacházení či trestu zakázaného tímto článkem. Podle aktuální právní úpravy je vnitrostátním prostředkem k naplnění požadavku plynoucího ze zásady „non-refoulement“ institut udělení doplňkové ochrany a z podstaty tohoto právního institutu je logicky dovoditelné, že dokazování a posuzování skutkových okolností, konkrétně situace v zemi původu žadatele ve vztahu k jeho individuálním poměrům a k dalším faktům, které je žadatel sám schopen doložit, nebo které jsou jinak zřejmé, je nutno vázat k okamžiku, kdy má být o doplňkové ochraně rozhodováno. To také žalovaný při svém rozhodování neopomenul a otázku možnosti udělení doplňkové ochrany žalobkyni při

vydání napadeného rozhodnutí posuzoval z hlediska zjištěných skutečností, tj. vycházel z výpovědi žalobkyně a shromážděných informací o politické a bezpečnostní situaci v zemi jejího původu.

11. Správní soudy jsou pak v kontextu zásady non-refoulement povinny prolomit ustanovení § 75 odst. 1 s. ř. s. a přihlížet ke skutečnostem z hlediska mezinárodní ochrany, které vyšly najevo až po vydání žalobou napadeného správního rozhodnutí. Tato situace tedy nastává pouze tehdy, pokud by ve smyslu zmíněné Úmluvy mohlo navrácením žadatele o mezinárodní ochranu dojít k ohrožení jeho práva na život nebo k porušení zákazu mučení v důsledku zhoršení situace, ke kterému v zemi žadatele o mezinárodní ochranu došlo až po vydání rozhodnutí správního orgánu.
12. V nyní projednávaném případě však nutno předně připomenout, že se soud vzhledem k opožděnosti podání žaloby vůbec nedostal k jejímu věcnému projednání. Nadto však žalobkyně v žalobě ani neargumentuje změnou, resp. zhoršením situace v zemi jejího původu, ke které by došlo až po vydání rozhodnutí správního orgánu. Žalobkyní odkazovaná judikatura je na její situaci nepřipadná.
13. Lze dodat, že dostatečné záruky respektování zásady non-refoulement navíc poskytuje řízení o správním vyhoštění (srov. § 179 zákona o pobytu cizinců), v němž by aktuální politický a bezpečnostní vývoj v zemi původu musel být zohledněn.
14. Výrok o nákladech řízení se opírá o ustanovení § 60 odst. 3 s. ř. s., podle něhož žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, bylo-li řízení zastaveno nebo žaloba odmítnuta.

Poučení:

Toto rozhodnutí nabývá právní moci dnem doručení účastníkům (§ 54 odst. 5 s. ř. s.).

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu, který o ní také rozhoduje.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Hradec Králové 26. srpna 2022

Mgr. Helena Konečná v. r.
samosoudkyně